

Звіт 2015

Наукова робота

2015 рік був складним для нашої країни. Важка економічна ситуація, війна на Сході України, ухвалена Президентом України Воєнна доктрина спричинили життєву необхідність затребуваності вітчизняної науки для зміцнення обороноздатності країни, а відтак визначили і наші нагальні завдання. Водночас 2015 рік надав нові можливості для активізації науково-інноваційної діяльності, серед яких прийняття нового Закону України "Про наукову і науково-технічну діяльність", підписання угоди між Україною і Європейським Союзом щодо нових умов участі наших учених у виконанні завдань Європейської рамкової програми "Горизонт 2020".

Розглянемо основні здобутки 2015 року та нові завдання за ключовими напрямками наукової і інноваційної діяльності.

1. Підготовка наукових кадрів

У 2015 р. співробітниками, випускниками аспірантури та докторантури, а також здобувачами університету захищено 12 докторських і 125 кандидатських дисертацій, що майже відповідає рівню попереднього року.

До аспірантури всіх складових підрозділів університету зараховано 212 осіб, що складає 17 % від кількості магістрів, випущених у 2015 р. До докторантури зараховано 20 осіб. На 1 січня 2016 р. в аспірантурі університету навчаються 550 осіб; 485 – на денній формі, 65 – на заочній. У докторантурі проходять підготовку 39 докторантів.

У 2015 р. році аспірантуру закінчили 135 осіб, у тому числі 122 – за денною формою підготовки. Захистили дисертації в рік закінчення аспірантури 9 осіб, подали дисертації до розгляду спеціалізованих вчених рад 16. За показниками ефективності випуску з аспірантури найкращі результати мають ВПІ (100 %), ІТС (67 %), ФПМ (67 %), ФТІ (50 %).

Ефективність випуску з аспірантури в 2015 р. у середньому становить 22 %, що є основним недоліком діяльності аспірантури у звітному році. Невисоким є відсоток випускників аспірантури (45 %), які залишилися працювати в університеті, переважно на посадах викладачів.

Відтак маємо здійснити заходи щодо переходу аспірантської підготовки в рамки третього циклу освітньо-наукової підготовки фахівців згідно з новим Законом України "Про вищу освіту" і значно підвищити ефективність аспірантури через долучення всіх аспірантів до виконання наукових тем, затребуваних державою.

2. Науково-дослідна робота студентів

У 2015 р. у виконанні науково-дослідних робіт брали участь 3573 студенти. Частина студентів проходить підготовку в НДІ НАН України, частина залучається до виконання робіт у межах наукової тематики НТУУ "КПІ". Позитивною є тенденція до збільшення кількості студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях із 41 % в 2011 році до 60 % в 2015 році.

У 2015 р. кваліфікаційні роботи, з використанням результатів НДР, виконали 1308 бакалаврів, 737 спеціалістів і 1117 магістрів.

На підставі рішень галузевих конкурсних комісій дипломами Міністерства освіти і науки України нагороджено 45 студентів-переможців від університету, що більше ніж удвічі перевищує цей показник у

минулому році (в 2014 р. – 19 дипломів), зокрема: дипломами I ступеня – 12, II ступеня – 7, III ступеня – 11.

Як завжди, плідно працювало Наукове товариство студентів і аспірантів НТУУ "КПІ".

3. Діяльність молодих учених університету

У 2015 р. в нашому університеті працювали 735 молодих учених (віком до 35 років), у тому числі 2 доктори і 293 кандидати наук. Вони брали активну участь у різноманітних конференціях, виставках, де презентували результати власних наукових досліджень, а також інноваційні розробки.

На сьогодні маємо успішні приклади створення молоддю наносупутників (міжфакультетська молодіжна творча група Б.М. Рассамакіна), безпілотників (Роман Карнаушенко), нової зброї (Дмитро Шкарлута), систем телекомунікацій (Сергій Осипчук і Олександр Мазуренко) та ін.

За підтримки Ради проректорів з наукової роботи та директорів наукових установ при МОН України і Ради молодих учених у 2015 р. було реалізовано масштабну ініціативу МОН України щодо формування бази експертів з числа молодих учених для залучення їх до експертизи проєктів, що подаються до міністерства на фінансування з державного бюджету, та підготовлено проєкт положення про конкурс робіт для молодих учених. Затребуваною є активізація участі молодих учених у виконанні наукових досліджень і науково-технічних розробок університету.

4. Виконання держбюджетних тем

У 2015 р. за кошти загального фонду державного бюджету виконувалось 132 науково-дослідні роботи, у т.ч. 49 робіт з фундаментальних досліджень, 83 роботи з прикладних досліджень і розробок. Комісіями університету прийнято 45 держбюджетних науково-дослідних робіт (18 фундаментальних і 27 прикладних). Отримані за тематикою робіт теоретичні та практичні результати впроваджено в навчальний процес. З використанням цих результатів видано 52 монографії, 58 підручників і навчальних посібників, захищено 13 докторських дисертацій (11 підготовлено до захисту), 72 кандидатські дисертації (34 підготовлено до захисту), отримано 164 охоронних документи, опубліковано 733 статті (у т.ч. 594 в журналах, які входять до наукометричних баз даних), зроблено 1020 доповідей на конференціях різного рівня, в тому числі й на міжнародних. До виконання робіт залучались понад 450 студентів (44 з оплатою), аспірантів. За результатами наукових досліджень студентами захищено 248 магістерських дисертацій, 150 дипломних робіт та проєктів спеціаліста.

Результати 11 конкурентоспроможних НДР рекомендовані для подальшого впровадження в Науковому парку "Київська політехніка".

Важливою для формування держбюджетної тематики подією 2015 року стало поновлення участі наших учених у складі секцій за фаховими напрямками Наукової ради МОН України. Нині 37 учених представляють КПІ в 13 із 23 фахових секцій. Маємо здійснити заходи щодо збільшення обсягів держбюджетної тематики університету, більш широко орієнтуючи її на виконання затребуваних державою завдань.

5. Ініціативні науково-дослідні роботи

У 2015 р. кафедрами виконувалось 250 ініціативних науково-дослідних робіт. З використанням їх результатів захищено 5 докторських і 50 кандидатських дисертацій. Опубліковано монографій – 37, підручників і навчальних посібників – 41. Захищено 360 магістерських дисертацій та 280 дипломних робіт спеціаліста. Оновлюються та доповнюються новими даними навчальні курси.

У подальшому маємо покращувати результативність ініціативних тем з огляду на нові можливості щодо зменшення педагогічного навантаження згідно із Законом України "Про вищу освіту", обов'язкового залучення аспірантів до виконання цих тем та їх державної реєстрації у визначеному порядку.

6. Госпдоговірна тематика

У 2015 р. підрозділами виконувалось 112 госпдоговірних науково-дослідних робіт, а також 460 договорів на надання науково-технічних послуг.

Основний внесок в обсяги позабюджетного фінансування у 2015 р. зробили НДІ телекомунікацій ІТС, РТФ, ММІ, ФАКС, ФТІ, ФЕЛ.

Серед практичних результатів госпдоговірної тематики 2015 року слід зазначити велику кількість робіт, що їх успішно виконує НТЦ "ТЕЗІС" (керівник – к.т.н. М.І.Прокоф'єв) у сфері технічного захисту інформації. Найбільшою за обсягом фінансування (6,8 млн грн) роботою року стала розробка вимірювальної системи з дистанційної діагностики стану об'єкта, що рухається з великою швидкістю (керівник – проф. Ю.М.Туз). Важливі практичні результати у сфері імпортозаміщення отримав у КБ "Штурм" С.П.Пуха. Збільшенню обсягів госпдоговірної тематики у 2016 році сприятиме банківський, а не держказначейський супровід фінансування тем замовниками, в тому числі в рамках нової моделі поглиблення співпраці університету з Міноборони України.

7. Міжнародні наукові та науково-технічні проекти

Департамент науки та інноватики у 2015 р. сприяв розширенню співпраці із закордонними партнерами. Загальна сума валютних надходжень на централізований рахунок НДЧ у 2015 р. в перерахунку на гривні склала 8,46 млн грн. Найбільші обсяги мають НДІ телекомунікацій ІТС (4,47 млн), ФАКС (1,13 млн), ФТІ (0,88 млн) ХТФ (0,7 млн), РТФ (0,5 млн).

На базі НТУУ "КПІ" створені і діють два Національних контактних пункти програми "Горизонт 2020". Їх діяльність і новини цієї програми регулярно висвітлюються на сайті www.ncp.kpi.ua. Вже подано понад 20 проектних пропозицій наших учених з метою формування проектів за програмою "Горизонт 2020".

Першими в університеті виконавцями завдань за програмою "Горизонт 2020" стали співробітники НДІ та кафедри телекомунікацій ІТС, кафедри електрохімічних виробництв ХТФ та кафедри промислового маркетингу ФММ, які за координації ДМС виконують проект "UKRAINE": "UKraine Replication, Awareness and INnovation based on EGNSS" ("Відтворення потенціалу, підвищення обізнаності та впровадження інновацій в Україні на базі системи EGNSS"). Ще один проект за програмою "Горизонт 2020" виконують співробітники ФБТ (науковий керівник – О.Ю. Горобець).

Проекти в рамках наукової програми країн НАТО виконують науковці РТФ (керівник – д.ф.-м.н., проф. В.І.Найденко), ІФФ (керівник – член-кор. НАН України А.В.Рагуля), ІПСА (керівник – д.т.н. Н.Д.Панкратова).

Міжфакультетська група молодих учених під керівництвом с.н.с. Б.М.Рассамакіна (ТЕФ) працює над проектом QB50 зі створення наносупутника CubeSat (PolyITAN-2-SHAU) для VKI (the von Karman Institute for Fluid Dynamics, Бельгія).

8. Інноваційна діяльність

З ініціативи НТУУ "КПІ", Наукового парку, Державного концерну "Укроборонпром" і Державного космічного агентства України у жовтні 2015 р. створено нову для нашої країни модель об'єднання науково-інноваційних організацій та промислових підприємств – інноваційно-виробничу платформу Об'єднання "Київська політехніка". Учасниками об'єднання стали: НТУУ "КПІ", Науковий парк "Київська

політехніка", ВАТ "Меридіан" ім. С.П. Корольова, ДП "НДІ гідроприладів", ПАТ "Завод "Маяк", ДП "ВО "Київприлад", ПАТ "ЕЛМІЗ", ПАТ "НВО "КЗА ім. Г.І. Петровського", КП СПБ "Арсенал". Упродовж 2015 р. проводилася активна робота щодо впровадження інноваційних проєктів на підприємствах об'єднання, зокрема проєкту виробництва вітчизняних безпілотних літальних апаратів (БПЛА) на ВАТ "Меридіан". Перші в Україні авіаційні комплекси БПЛА, випущені промисловістю, вже надійшли до Збройних Сил України.

Розпочато співпрацю з ПАТ "ЕЛМІЗ" щодо розробки та промислового випуску УКВ-засобів зв'язку, ДП "ВО "Київприлад" – блоків наносупутника "PolyITAN-2", ПАТ "Завод "Маяк" – стрілецької зброї, ДП "НДІ гідроприладів" – гідроакустичної станції; КП СПБ "Арсенал" – оптико-електронної техніки; ПАТ "НВО КЗА ім. Г.І. Петровського" – гіроскопічних приладів стабілізації.

Упродовж 2015 р. проводилася активна робота з венчурними й іншими фондами, зокрема з Фондом науково-технічного розвитку України ім. В.С. Михалевича та Венчурним фондом Kalinin Invention Fund.

Важливою подією 2015 року в житті Київської політехніки стало проведення чергового, IV Фестивалю інноваційних проєктів "Sikorsky Challenge 2015". Серед переможців – 6 проєктів команд НТУУ "КПІ", які уклали угоди з венчурними, інвестиційними та благодійними фондами на суму 84,8 млн грн. Загальна сума інвестицій у створення 23 стартапів перевищує 573 млн грн.

У 2015 р. фахівці Наукового парку брали активну участь у різноманітних заходах, присвячених інноваційній діяльності. В 2016 році маємо вдосконалювати діяльність наукового парку та його взаємодію з університетом відповідно до Закону України "Про науковий парк "Київська політехніка".

9. Охорона об'єктів права інтелектуальної власності (ОПІВ)

За кількістю поданих заявок на отримання патентів на ОПІВ серед перших 10 українських ВНЗ НТУУ "КПІ" піднявся в рейтингу з 6-го місця (за результатами 2014 р.) на 3-тє місце (за результатами 2015 р.).

Відділ з питань інтелектуальної власності та комерціалізації наукових розробок університету забезпечив оформлення та подання заявок на ОПІВ, які були створені НТУУ "КПІ". Протягом 2015 р. до ДП "Укрпатент" було подано 192 заявки на об'єкти промислової власності, 9 з яких – на винаходи. У 2015 р. університетом було отримано 212 патентів на об'єкти промислової власності, з яких 206 – на корисні моделі та 5 – на винаходи.

Упродовж 2015 р. університетом укладено 12 ліцензійних договорів на право використання ОПІВ, власником яких є НТУУ "КПІ". Один ліцензійний договір укладено на використання знаків для товарів і послуг із символікою університету як елемента декору.

У 2016 році маємо навчитися застосовувати у практичній діяльності нові процедури оформлення прав на ОПІВ, наприклад у режимі комерційної таємниці, постановки їх на баланс та використання таких ОПІВ під час укладання ліцензійних договорів.

10. Наукові видання університету

У 2015 р. продовжувалася робота з переведення наукових журналів НТУУ "КПІ" на видавничу платформу Open Journal Systems (OJS), на якій станом на грудень 2015 р. зареєстровано 27 наукових видань НТУУ "КПІ". 21 з них увійшло до проєкту "Наукова періодика України". Слід зазначити, що всі ці видання автоматично вносяться до баз даних BASE, WorldCat, Google Scholar, OpenAIRE.

У рамках участі в Асоціації видавничої цитованості CrossRef продовжувалась робота з реєстрації ідентифікаторів DOI (Digital Object Identifier). Оформивши відповідну ліцензію, університет став членом цієї асоціації. Ми отримали видавничий префікс 10.20535. Таким чином, стає можливим автоматизований

підрахунок цитованості наукових робіт у системах Scopus, Web of Science, "Український індекс наукового цитування", РІНЦ та ін.

Результатом роботи НТБ, НДЧ, видавничої служби УРАН та редакцій наукових видань стало представлення в авторитетній наукометричній базі Index Copernicus 14-ти наукових видань НТУУ "КПІ".

До міжнародних реєстрів наукових ресурсів відкритого доступу включено: в DOAJ (Directory of Open Access Journals) – 7 видань; у BASE (Bielefeld Academic Search Engine) – 23 видання. Присутність наукових видань у цих ресурсах враховується при розгляді видань на включення до наукометричної бази даних Scopus та є важливим з огляду розширення простору цитування для науковців університету.

У базі даних Scopus станом на грудень 2015 р. активно індексуються 22 тис. журналів, з них 52 – українських, у т.ч. журнал "Radioelectronics and Communications Systems" – англomовний переклад журналу "Известия вузов. Радиоэлектроника", що видається НТУУ "КПІ".

У 2015 р. до бази даних Emerging Sources Citation Index на платформі Web of Science було включено 28 українських журналів, у тому числі два журнали нашого університету – "Advanced Education" ("Новітня освіта") і "Вісник НТУУ "КПІ". Серія Радіотехніка, радіоапаратобудування".

У 2015 р. продовжувалась робота щодо переходу на організаційну платформу Open Conference Systems (OCS) та оприлюднення матеріалів наукових конференцій НТУУ "КПІ" у видавничій системі Open Journal Systems (OJS). Станом на грудень 2015 р. на організаційній платформі OCS зареєстровано 24 конференції, організаційні комітети яких освоюють процес електронної організації своїх конференцій.

Велась активна робота з розвитку ЕІАКРІ – електронного архіву наукових та освітніх матеріалів НТУУ "КПІ", зокрема тієї його частини, матеріали якої розміщені у відкритому доступі. Станом на грудень 2015 р. електронний архів містить 11815 електронних документів (у відкритому доступі – 7971): 7602 статті з наукових видань університету, 1209 дисертацій та авторефератів, 451 анований звіт про науково-дослідні роботи, 331 матеріал конференцій, семінарів і т.ін., 2214 навчально-освітніх матеріалів (навчально-методичних матеріалів, підручників, практикумів тощо). Матеріали, розміщені в архіві, користуються попитом – загальна кількість їх переглядів у 2015 р. – 914579. Розвиток ЕІАКРІ посприяв поверненню в 2015 р. нашому університету лідерських позицій серед вишів України у всесвітньому рейтингу Webometrics.

11. Публікаційна активність учених

Працівники КПІ станом на 21 грудня 2015 р. опублікували в джерелах, що входять до наукометричної бази даних Web of Science, 4468 статей (3,5 % публікацій України), зокрема в 2015 р. – 93 праці (2,07 % українських праць). Праці вчених НТУУ "КПІ" були сумарно процитовані 11043 рази (зокрема, в 2015 р. – 792 рази). У 2015 р. структурними підрозділами університету підготовлено 125 монографій, з яких 27 видано за кордоном.

За публікаційною активністю НТУУ "КПІ", як і в попередні роки, має кращий індекс Гірша серед технічних університетів, але займає шосте місце в рейтингу всіх вітчизняних ВНЗ. При цьому відсоток нецитованих статей докторів наук університету за останні роки має тенденцію до зменшення з 63 % у 2013 році до 44 % у 2015 році.

Станом на кінець 2015 р. покращили свої результати з цитування в наукометричній базі даних Scopus чимало науковців Київської політехніки. Серед них професори В.М.Горшков, А.А.Фокін, О.М.Бродин, О.В.Гомонай та ін.

12. Кадрове забезпечення наукової діяльності

У 2015 р. в університеті працювало 2793 науково-педагогічних і штатних працівників науково-дослідної частини (735 – віком до 35 років). Загальна кількість докторів наук – 293 (віком до 35 років – 2); кандидатів наук 1344 (віком до 35 років – 293). Штатними виконавцями науково-дослідних робіт є 337 осіб (віком до 35 років – 55 осіб), докторів наук – 14, кандидатів наук – 80 осіб. На умовах сумісництва до виконання наукових робіт було залучено 603 особи. Серед них 115 докторів наук та 190 кандидатів наук, 36 аспірантів і 25 студентів, зовнішніх сумісників 33 особи.

За чотири останні роки кількість науково-педагогічних працівників майже не змінилась, а кількість штатних працівників НДЧ, які працюють на постійній основі, зменшилася вдвічі. Головною причиною цього, зокрема, є щорічне скорочення бюджетного фінансування виконання держбюджетних науково-дослідних робіт.

Збереженню кадрового складу університету сприяло звернення ректора до керівництва держави щодо звільнення від мобілізації додатково докторантів, наукових і науково-педагогічних працівників, а також звернення проректора з наукової роботи – голови Ради проректорів з наукової роботи ВНЗ України до керівників депутатських фракцій і комітетів ВР України щодо збереження у 2016 році чинного порядку виплати пенсій працюючим науковим пенсіонерам. З кожного із цих двох звернень на рівні держави прийняті позитивні рішення.

13. Розвиток інформаційно-телекомунікаційного середовища

У 2015 р. науково-технічне об'єднання "КПІ-Телеком" продовжувало роботи зі створення і розширення локальних мереж підрозділів університету. Обладнані комп'ютерною мережею нові комп'ютерні класи ФАКС, ФТІ, ФСП, ФПМ.

Додатково до існуючих 87 точок доступу Wi-Fi у 2015 р. на території університету було встановлено 52 нові. У результаті створено зони Wi-Fi покриття в усіх навчальних корпусах університету та бібліотеці, на площі Знань, на вул. Політехнічній у районі 12, 14, 16, 17, 18, 19-го корпусів, у районі музею, перед 1, 4, 5, 8-м корпусами.

НТО "КПІ-Телеком" працює над стратегією подальшого розвитку мультисервісної інформаційно-комунікаційної системи НТУУ "КПІ", яка передбачає подальше впровадження технології 10 GE на каналах оптичної транспортної мережі університету.

У 2016 році маємо виконати системний проект з оптимізації розташування на території університету базових станцій трьохвідомих операторів мобільного зв'язку з метою покращення якості телекомунікацій при впровадженні нових технологій 3G і 4G.

14. Розвиток науково-технічної бібліотеки

Станом на грудень 2015 року загальний фонд НТБ становив 2642861 примірник, зокрема підручники та навчальні посібники нараховують 1213076 примірників. У 2015 році нові надходження до бібліотеки становили 16980 примірників, 10413 назв.

У 2015 році загальна кількість користувачів НТБ становила – 172271, у тому числі за єдиним читацьким квитком – 32135, кількість віддалених користувачів – 140136. Загальна кількість відвідувань бібліотеки – 1255498, у тому числі за єдиним читацьким квитком – 300503, кількість відвідувань у віддаленому режимі через електронні інформаційні мережі – 254995.

У 2015 р. НТБ продовжувала нарощувати присутність у соціальних мережах Facebook, VK, Twitter, Instagram для популяризації власних інформаційних ресурсів і послуг бібліотеки та університету, підвищення його рейтингу.

У 2016 році НТБ спрямовуватиме свою багатоаспектну діяльність відповідно до світових стандартів бібліотечної справи та з використанням сучасних можливостей інформаційно-комунікаційних технологій.

15. Розвиток музейної справи

У 2015 р. Державний політехнічний музей при НТУУ "КПІ" прийняв понад 25 тисяч відвідувачів, серед яких більшість становила шкільна та студентська молодь. Для них було проведено близько 640 оглядових і тематичних екскурсій. Музей відвідали 37 іноземних делегацій.

Прийнято до використання 552 одиниці основного та науково-допоміжного музейного фонду, на них складено наукові паспорти. Пріоритетом музею у сфері фондової роботи було забезпечення чіткого документального обліку колекції та підготовка до створення електронного каталогу експонатів музею.

У 2015 р. проведено два наукові читання з циклу "Видатні конструктори України". Видано 7-й том видання "Видатні конструктори України", яким підведено підсумок 15-річному проекту наукових читань, здійсненого за ініціативи та підтримки Президента НАН України Б.Є. Патона та ректора нашого університету М.З. Згуровського. Науковцями музею підготовлено та подано до друку до наукових і науково-популярних видань близько 30 статей та доповідей, триває масштабна популяризація музею через телебачення, радіо та інші ЗМІ.

16. Визнання досягнень науковців

Державні премії України в галузі науки і техніки присуджені старшому науковому співробітнику М.М.Кайденку і провідному інженеру Ю.В.Івлєву (НДІ телекомунікацій ІТС).

Доцент ХТФ к.т.н. С.О.Бур'ян отримав Премію Президента України для молодих учених.

Присуджена премія Верховної Ради України молодим ученим к.т.н. В.С. Жуковій і асистенту К.О. Щурській (ФБТ).

Відзнакою НАН України "За наукові досягнення" нагороджено проф. А.І.Петренка (ІПСА).

Проф. М.І. Бобиря обрано членом-кореспондентом НАН України.

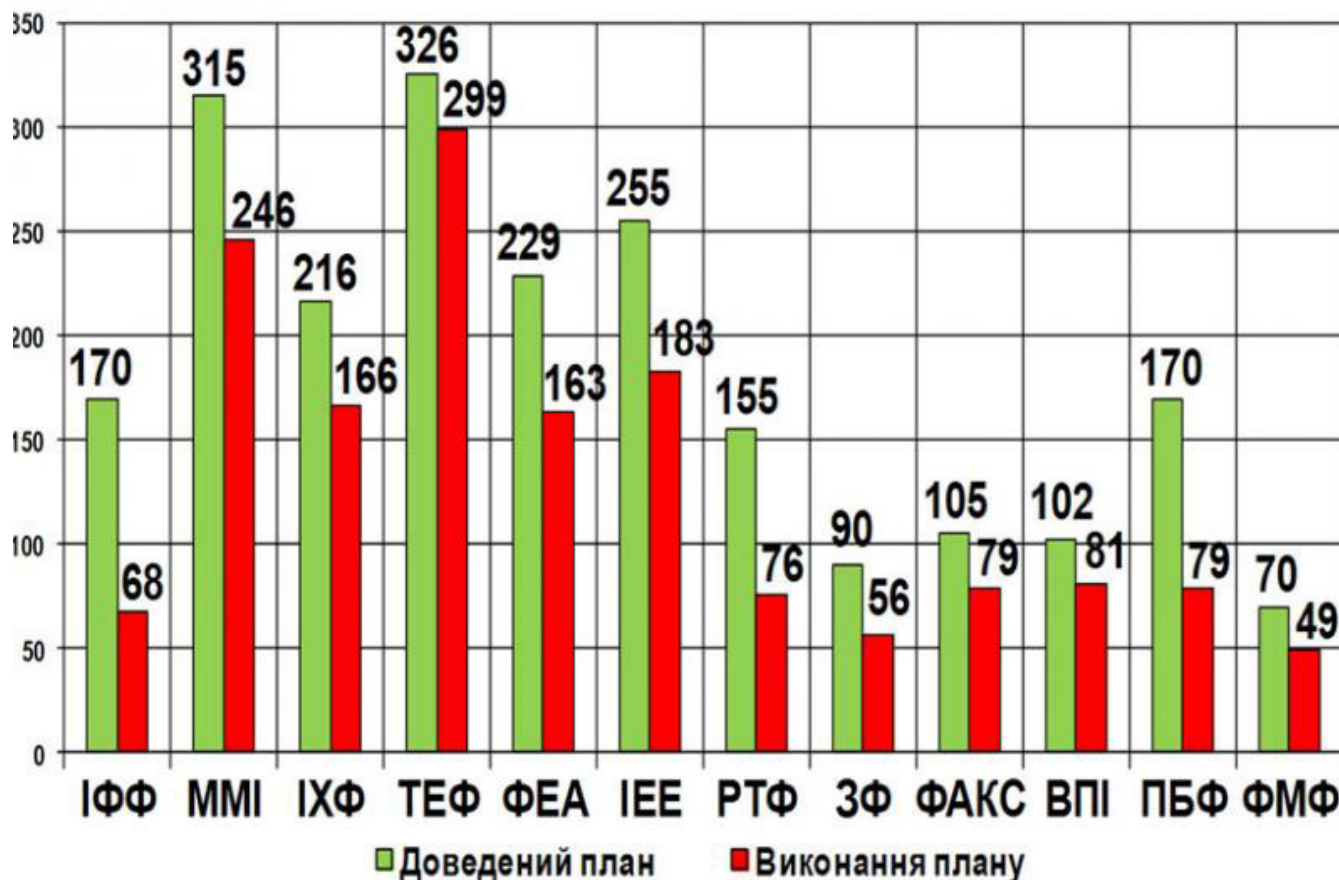
Професору ММІ В.А.Тітову присвоєно почесне звання "Заслужений діяч науки і техніки України".

Зав. кафедри ІХФ д.т.н., проф. А.І.Жученку присвоєно почесне звання "Заслужений працівник освіти України".

Відповідно до Законів України "Про вищу освіту" і "Про наукову і науково-технічну діяльність" у 2016 р. перед нами постало завдання підготовки до державної атестації, метою якої є отримання НТУУ "КПІ" статусу наукової установи, а науково-педагогічними працівниками – статусу науковців.

На завершення маю подякувати усім науковцям та науково-педагогічним працівникам університету, які плідно, з ентузіазмом і глибокими патріотичними почуттями працювали в складних, інколи форс-мажорних, умовах сьогодення.

Про підсумки прийому студентів до університету в 2015 році

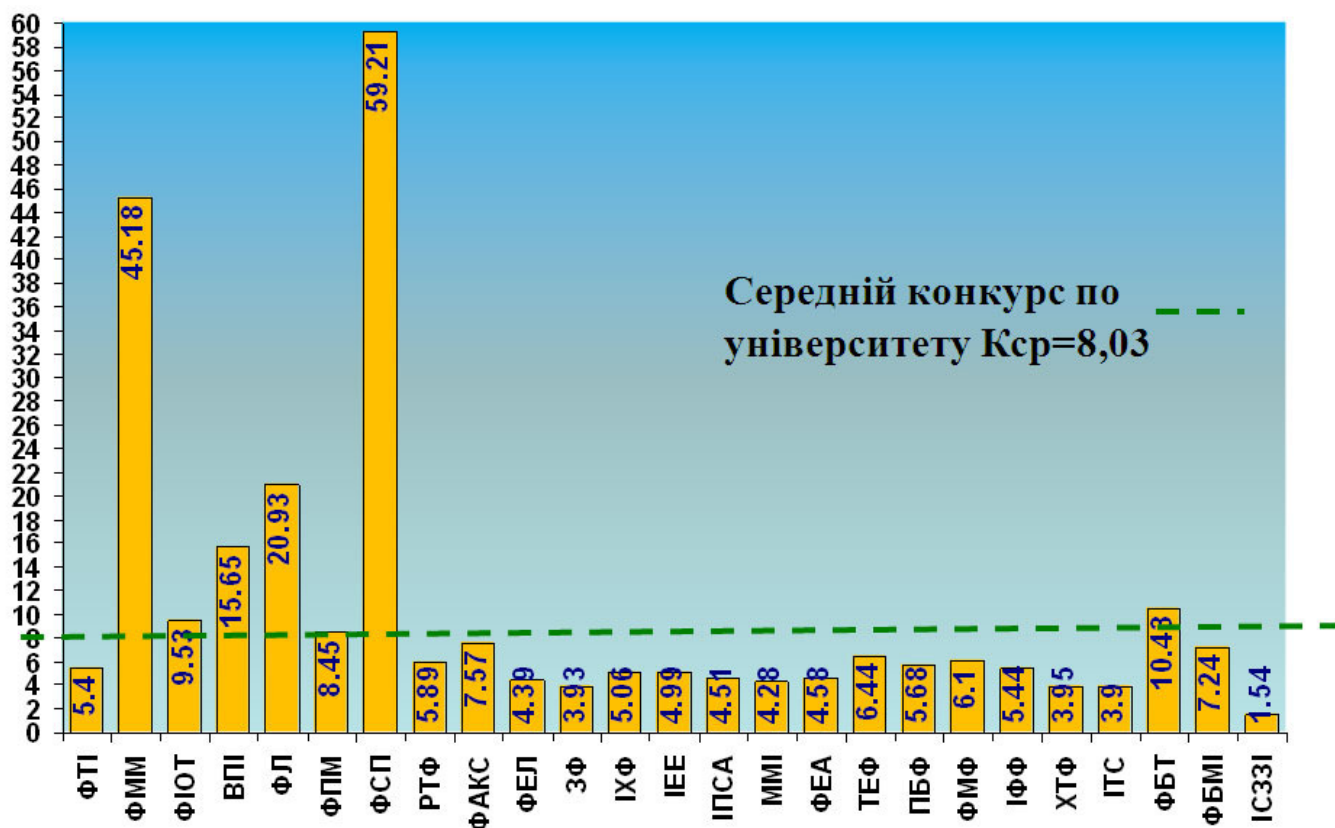

Цьогорічна вступна кампанія в НТУУ "КПІ" видалася непростою. План прийому був зменшений на 12% (торік держзамовлення склало 4313 осіб, набрано – 4311; цього року держзамовлення – 3951 особа, набрано – 3315). Кількість поданих заяв теж була дещо меншою, ніж у 2014 р. Торік ми вважали, що це майже надзвичайна подія, коли дві кафедри недобрали студентів, а нині ця цифра відрізняється суттєво. Наведені дані ще потребують осмислення та є серйозним приводом для подальших активних дій.

Набір. Варто зауважити, що КПІ був чи не єдиним із українських вишів (за винятком кількох факультетів КНУ), який висунув високі вимоги до сертифікатів ЗНО. 150 балів – це мінімум, який ми брали за однією з профільюючих дисциплін, та 124 бали – мінімум за двома іншими дисциплінами для участі в конкурсному відборі. Для інших вишів мінімальний бал не був лімітованим, брали й зі 100 балами. До того ж з об'єктивних причин ми мали обмежену кількість абітурієнтів. Цього року фізику складали всього 40 тис. випускників по всій Україні, з них близько 10 тис. отримали двійки, а в нас фізика була обов'язковим іспитом на всі технічні факультети. Приміром, багато наших вишів-партнерів вибирали для технічних факультетів обов'язковою не фізику, а іноземну мову, яку складали не 40, а 80 тис. абітурієнтів, тобто удвічі більше.

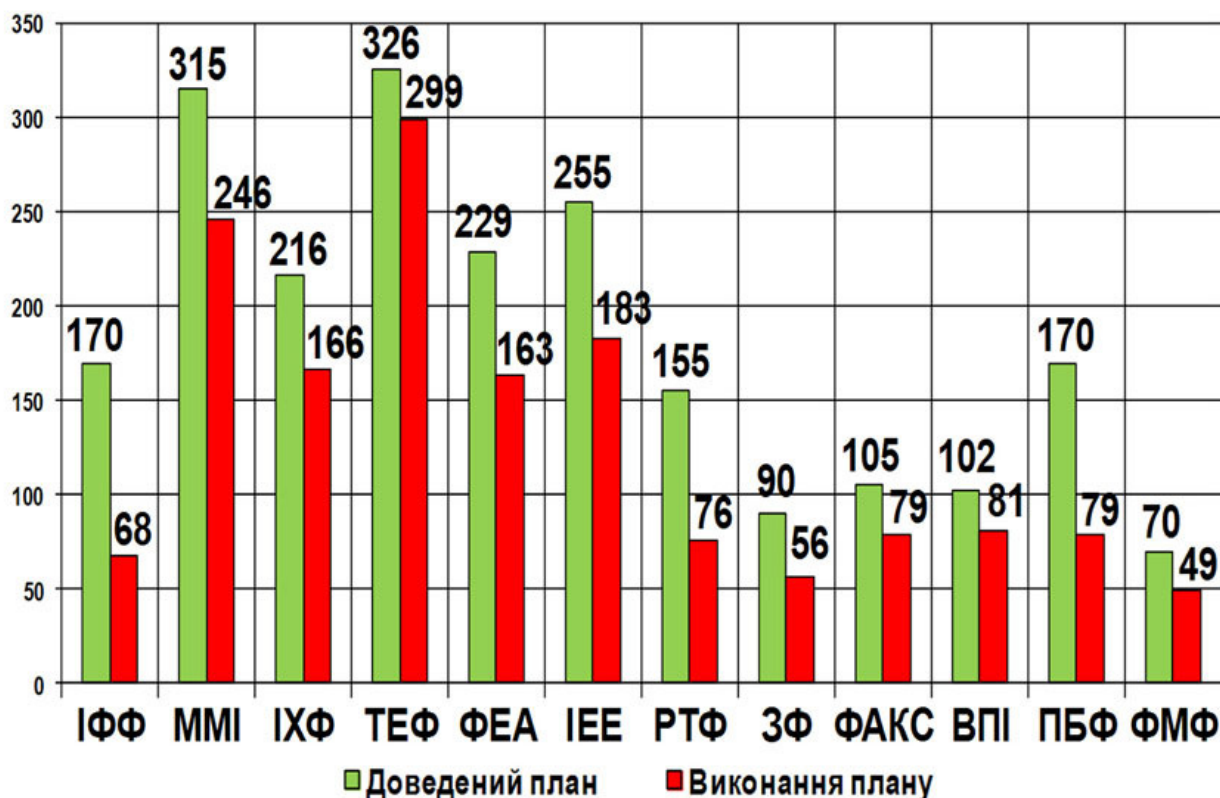
Конкурс. При середньому конкурсі за заявами 6,5 по університету, на факультетах він відрізнявся. На жаль, на сьогоднішній день в Україні існує така кон'юнктура, коли попитом користуються юридичні, економічні та ін. гуманітарні спеціальності. Тож традиційно наші гуманітарні факультети – ФСП, ФММ, ФЛ – мали конкурс значно вищий за середній (див. *diagr. 1*). За напрямом "Реклама і зв'язки з громадськістю" конкурс на місця держзамовлення склав 132,7; на напрям "Міжнародна економіка" – 97,6; "Маркетинг" – 80,6; "Економіка підприємства" – 71,5; "Правознавство" – 61,1; "Видавнича справа та редагування" – 51,1. Також непоганий конкурс мали факультети, які працюють у галузі інформаційних

технологій. При цьому на напрям "Металургія" конкурс – 2,07; "Інженерне матеріалознавство" – 2,17; "Ливарне виробництво" – 2,33. Взагалі, конкурс був по всіх факультетах, коли говорити про заяви.

Контингент. Щодо порівняльної характеристики контингенту, то вона з року в рік суттєво не змінюється: найбільше приймаємо випускників шкіл, хлопців – більше 70%, третина з прийнятих – випускники СДП, медалістів – понад 20%. Це означає, що до нас вступають кращі випускники шкіл. Коли порівняти розподіл оцінок ЗНО в цілому по країні і для наших абітурієнтів, то можна сказати, що до нас ідуть кращі. Але й вони не всі витримують наші вимоги.

Робота з партнерами. Дванадцять факультетів цього року не дотрималися попереднього плану набору першокурсників (див. діагр. 2). Уперше нам довелося коригувати наші плани. На майбутнє потрібно бути більшими реалістами. Ми постійно говоримо про те, що насамперед треба працювати з абітурієнтами. Використання системи доуніверситетської підготовки – один із шляхів вирішення цієї проблеми. Де факультети працюють активно щодо залучення абітурієнтів, там і першокурсників набрали заплановану кількість. На ФІОТ серед першокурсників – 284 випускники СДП, в ІПСА – 139, на ТЕФ – 124, на ФПМ – 114. На сьогодні маємо майже 300 шкіл-партнерів. Приємно, що 90% випускників наших ліцеїв стали студентами.

Наголошую, що для нас усі студенти рівні. І вимоги у нас однакові, незалежно – за бюджетні чи власні кошти навчається студент. Цього року контрактників набрали менше половини факультетів. На ФІОТ – 116, на ФММ й ФСП – по 95, ФЛ – 83, ВПІ – 78.

Набір старшокурсників. На п'ятий курс цього року набрали магістрів більше, ніж торік – 1230 на денну форму, спеціалістів на денну форму набрали – 1069. На заочну форму навчання спеціалістів набрали 186 (як виняток для тих, хто працює за спеціальністю) і жодного магістра-заочника. Вважаємо, що заочна форма навчання для магістрів не є прийнятною. За контрактом магістрів набрали на денну форму 137, на заочну – 83 (за бажанням тих, хто має ступінь спеціаліста, працює і хоче здобути другу освіту), спеціалістів на денну – 82, на заочну – 226.

Усього на денну форму навчання набрали 3843 бакалаври (з них за бюджетом 86,3%); спеціалістів – 1151 (за бюджетом 92,9%); магістрів – 1367 (за бюджетом 90,0%).

Висновки. Дані, наведені вище, свідчать, що не все гаразд у нашій країні з технічною освітою. Ректор М.З.Згуровський у своїй доповіді на конференції науково-педагогічних працівників КПІ та у ЗМІ намагався проаналізувати ці тенденції. Існують як об'єктивні, так і суб'єктивні моменти. Об'єктивні залежать від ставлення до технічної освіти в державі в цілому та від того, що ми не зорієнтувалися, не перебудували свою профорієнтаційну роботу. У цьому році, на відміну від минулих років, коли вся Політехнічна була заповнена бажаними подати документи, вулиця була порожньою. Абсолютна більшість абітурієнтів подали документи в електронному вигляді, не бачачи КПІ, не спілкуючись з представниками кафедр, орієнтуючись тільки на свої пріоритети, які в нашій країні, на жаль, спрямовані на юридичні, фінансові та ін. напрями. І виявилось, що тих абітурієнтів, які б відповідали нашим вимогам (планку ми не можемо знижувати), просто не вистачило. Це об'єктивні. Але є й суб'єктивні. Маючи протягом останніх років позитивну динаміку прийому, ми просто розслабилися, сподіваючись, що в будь-якому разі наберемо першокурсників – "вони самі прийдуть". Набрати – це не проблема, але набрати таких, які б потім вчилися – непросто. Тобто ми, з одного боку, визначили вимоги, а з іншого – недостатньо працювали з самими абітурієнтами.

Тож потрібно провести серйозний аналіз результатів прийому в 2015 р. на засіданнях вчених рад факультетів і кафедр. Проаналізувати: кого набрали і як, хто і чому не прийшов, хто прийшов і що робити

далі. Будемо враховувати результати прийому як один з показників при проведенні внутрішнього ліцензування випускових кафедр. Маємо активізувати профорієнтаційну роботу факультетів (інститутів) за програмою "Майбутнє України" та співпрацю з СДП щодо підвищення ефективності відбору й залучення абітурієнтів, поліпшити взаємодію з МАН (за напрямками відділень), залучати студентські організації із використанням студентських проєктів "Екскурсія" й "Абітурієнт". Попереду багато роботи, та згуртований колектив однодумців НТУУ "КПІ" здатен професійно реагувати на виклики сьогодення й успішно вирішувати поставлені завдання.

Про навчально-виховну роботу в університеті

Основними напрямками діяльності департаменту навчально-виховної роботи є навчальна робота, стипендіальне забезпечення, академічна мобільність, соціальна і культурно-масова робота, спортивне виховання, розвиток інформаційного простору, безпека на території університету та низка інших. Крім того, департамент координує роботу Штабу цивільного захисту, а разом з департаментом перспективного розвитку – роботу студентських організацій: студради, профкому, студради студмістечка.

Навчальна робота

Навчально-виховна робота в університеті в 2015 році здійснювалась у рамках нового Закону України "Про вищу освіту", Стратегії розвитку НТУУ "КПІ" на 2012–2020 рр. і була спрямована на пошук нових стимулів якісного навчання студентів, реалізацію академічних прав студентів та впровадження нових вимог та рекомендацій законодавства.

У зв'язку з суспільно-політичною ситуацією в країні на законодавчому рівні передбачено державну цільову підтримку для студентів-учасників АТО, дітей учасників АТО, а також внутрішньопереміщених осіб. На сьогодні таких студентів в університеті 360 (167 – учасники АТО, діти учасників АТО, діти, батьки яких загинули в АТО; 193 – діти, які зареєстровані як внутрішньопереміщені особи). 306 осіб від загальної кількості пільговиків проживають у гуртожитках.

Але через відсутність регламентованого законодавством порядку надання цільових пільг, їх реалізовано частково (25 студентів відповідно до Указу президента № 835 від 2014 р. за дозволом МОН переведено на бюджет). А 113 (із 167) студентам – дітям учасників бойових дій та 193 студентам – внутрішньопереміщеним особам, які проживають у гуртожитках, залишається чекати змін.

Протягом 2014–2015 років, у зв'язку з подіями в країні, в НТУУ "КПІ" за рекомендаціями МОН було надано доступ до навчання 341 студенту з ВНЗ АР Крим, Донецької та Луганської областей. Протягом усього періоду департамент здійснював моніторинг переміщення даного контингенту студентів. На сьогодні в університеті навчаються 69 студентів, зарахованих з Криму, 21 студента відраховано протягом 2015 р.

Відповідно з Донецьких та Луганських ВНЗ, станом на 8 лютого 2016 р., продовжують навчатися 205 із 251. А вже протягом 2015 р. 30 студентів відраховано та 16 випущено.

Можна стверджувати, що студенти змогли успішно адаптуватись до нових умов навчання.

Протягом 2015 р. було організовано та проведено 4 рубіжних контролі та 2 заліково-екзаменаційні сесії. На відміну від минулого року, у весняному семестрі 2014/2015 н.р. рубіжний контроль пройшов без змін до графіку навчального процесу. Літня екзаменаційна сесія пройшла також згідно з графіком. У ній брали участь 18250 осіб (2403 контракт). 66,7% студентів університету склали сесію вчасно. Слід зауважити, що

факультети суттєво відрізняються за показником якості складання сесій: в одних він перевищує 90%, у деяких – менше 50%.

За результатами літньої сесії було відраховано 702 студенти, а загалом за семестр – 977. Динаміка відрахувань показує збільшення кількості відрахованих щороку. Найбільша частка відрахованих – це студенти 1–2 курсів. Як правило, серед кредитних модулів, з яких студенти мають академічну заборгованість, – математика та фізика. Це свідчить про те, що абітурієнти не мають належних знань з профільних предметів і їм складно засвоювати програми університету.

Осіній семестр 2015/2016 н.р. розпочався відповідно до графіка освітнього процесу. За даними рубіжних контролів, середній рівень успішності склав 71,8% і зріс майже на 6% порівняно з весняним семестром (66%).

За результатами зимової екзаменаційної сесії було відраховано 780 осіб. Загальна кількість відрахованих за семестр – 1078 осіб, тобто, 5,4% від загальної кількості студентів, які брали участь у сесії. Найбільша кількість відрахованих – на другому курсі.

Останні п'ять років спостерігається зростання кількості відрахувань: у 2014/2015 н.р. відраховано 2023 студенти, що на 320 більше, ніж п'ять років тому.

Отже, необхідно задіяти нові мотиваційні заходи. Вбачається за доцільне розглянути як один із механізмів підвищення якості навчання включення результатів ректорського контролю залишкових знань студентів у систему семестрового контролю.

Станом на 1 лютого 2016 р. в університеті навчалися 362 іноземні студенти з 46 країн світу. Переважно це громадяни Туреччини, Азербайджану, Казахстану, Туркменістану, Еквадору, Китаю, В'єтнаму. Загалом іноземні студенти в повному обсязі опановують навчальні програми та плани, і, в підсумку, здобувають якісну освіту.

Стипендіальне забезпечення

У 2015 році в КПІ 68,8% студентів отримували стипендію. Це 12686 осіб.

З них 12169 студентів отримували звичайні академічні стипендії, розмір яких становить 825 грн та 925 грн для студентів-відмінників, 326 студентів-сиріт, інвалідів, малозабезпечених та студентів з дітьми отримували соціальні стипендії, а 191 студент – іменні.

Академічна мобільність

За останній рік за кордон, з метою навчання або стажування, було направлено 193 студенти, 48% з яких поїхали в рамках ступеневої мобільності, 36% – за кредитною мобільністю та 16% у рамках позакредитної мобільності.

У 2015 році значна увага приділялась новій програмі Європейського Союзу "Erasmus+", а саме блоку кредитної мобільності. Результатом плідної роботи стали 29 проектів обміну (порівняно з 5 проектами Erasmus Mundus протягом 2011–2016 рр.) для студентів, аспірантів і викладачів НТУУ "КПІ". До травня 2017 року можливістю кредитної мобільності скористаються 182 учасники.

Загальна сума фінансування, яке отримає НТУУ "КПІ" у формі індивідуальних стипендій, складе майже 800 000 євро на два роки. Департамент навчальної роботи активно працює з факультетами та закордонними університетами щодо збільшення кількості проектів.

Соціальна робота

Важливу роль у проведенні соціально-психологічної роботи в університеті виконує студентська соціальна служба, яка спільно з соціальними працівниками студмістечка веде активну соціальну роботу серед студентів, проводить низку соціально-профілактичних, соціально-психологічних, благодійних та виховних заходів. Це, зокрема, залучення до донорства, консультації професійного психолога, програма "Контролюй свій цукор і тиск", тестування на ВІЛ та гепатити, благодійні акції зі збору речей для малозабезпечених, збору макулатури та різноманітні акції, спрямовані на підтримку воїнів АТО.

На превеликий жаль, у 2015 р. в зоні проведення АТО загинуло троє студентів університету – Юрій Артюх (ММІ), Вадим Жеребило (ЗФ) та Владислав Дюсов (ФСП). Протягом року в корпусах №18 та №19 було встановлено меморіальні дошки КППшникам – героям АТО, які полягли за нашу свободу та незалежність.

Уже більше десяти років у структурі департаменту функціонує Центр розвитку кар'єри, який допомагає студентам знайти гідне місце роботи. Двічі на рік департамент організовує Ярмарки вакансій.

Спільно з адміністрацією студмістечка департамент здійснює поселення студентів та аспірантів до гуртожитків. Наразі в гуртожитках мешкає майже 12,5 тис. студентів. Також активно проводиться робота з поселення студентів до альтернативних видів житла (хостели, кімнати та орендні квартири).

Культурно-масова робота

Значне місце в університетському житті посідає культурно-масова робота, якою також опікується наш департамент. Уже улюбленим для КППшників став студентський проект арт-простір "Вежа КПП", який є платформою для реалізації творчих та мистецьких проектів і де за минулий рік побувало більше 10 тисяч відвідувачів.

Платформою для проведення низки культурно-масових та освітніх студентських заходів став студентський проект "Колізей". Силами студентів на вулиці Політехнічній втілено в життя студентський проект "КПП-СТІНА".

Різноманітні заходи проводить Центр консолідації студентів, при якому діють гуртки з шахів, шашок го, клуб інтелектуальних ігор, кіно-клуб та ін.

У Центрі культури та мистецтв проведено 145 запланованих заходів; постійно функціонують 16 колективів художньої самодіяльності. Серед показових культурно-масових заходів хотілося б виокремити День першокурсника, зустріч першокурсників з адміністрацією університету, конкурси "Королева КПП", "Містер КПП", "Ліга КВК НТУУ "КПП" – Кубок Ректора". Крім того, постійно проводяться художні виставки, конкурси "Таланти КПП" та ін.

Навчально-організаційна робота

Департамент провадить активну роботу з організації I та II етапів Всеукраїнських наукових олімпіад. У 2015 р. в КПП пройшли другі етапи семи Всеукраїнських олімпіад. У 60 Всеукраїнських студентських олімпіадах взяли участь 185 наших студентів, 49 стали переможцями.

У липні 2015 р. пройшла X Відкрита міжнародна студентська олімпіада з програмування ім. С.О.Лебедева та В.М.Глушкова "КРІ-OPEN 2015" за участю представників п'яти країн.

На факультетах/інститутах успішно функціонують більше ніж 50 гуртків за різними напрямками та спеціальностями.

Реалізуються проекти: Літня школа AACIMR, відкриті лекції за участю іноземних науковців, SoloWay – зустрічі з відомими українцями. Налагоджено співпрацю з низкою фондів та наукових компаній, таких як DAAD, Fulbright, Greencubator та інші.

Фізичне виховання та спорт

У 2015 році студенти університету брали участь у спортивних змаганнях з 32-х видів спорту – 15 олімпійських та 17 неолімпійських.

Серед неолімпійських видів спорту в університеті розвиваються боротьба на поясах Алиш, спортивний туризм, скелелазіння, спортивна аеробіка, спортивне орієнтування, поліатлон, шахи, гирьовий спорт, пауерліфтинг, стрільба з блочного лука, боротьба "кураш", "зурхана", самбо, рукопашний бій, футзал. Магістр ММІ Андрій Нікітченко став призером Кубка світу з боротьби "зурхана", який відбувся в Душанбе 23 лютого 2015 р. та срібним призером Кубка Європи з боротьби на поясах Алиш (м. Мінськ, 31 березня 2015 р.). За багаторічні спортивні здобутки в 2015 р. він отримав звання "Заслужений майстер спорту України з боротьби на поясах Алиш".

Студенти НТУУ "КПІ" брали участь у чемпіонаті Європи зі спортивної аеробіки (м. Елвош, Португалія, 9.11.2015 р.), а студентка РТФ Катерина Сачік стала бронзовою призеркою у складі національної збірної команди України. За спортивні здобутки в 2015 р. три студенти отримали звання "Майстер спорту України зі спортивної аеробіки", один – звання "Майстер спорту України зі спортивного орієнтування".

З гирьового спорту студент ФЕЛ Олег Ястреба став переможцем Кубка України та чемпіонату України серед ВНЗ, а студент ФБМІ Віктор Івахненко став переможцем чемпіонату світу серед молоді.

В університеті діє спортивно-технічний центр "Київський політехнік", куди входять 7 спортивних клубів, які відвідують понад 500 студентів – "Політех-баскет" (баскетбол), "Політехнік" (футбол), "Галісман" (спортивна аеробіка та фітнес), "Тайфун" (рукопашний бій), "Глобус" (туризм), "Атлантида" (підводне плавання), "Регбі-Політехнік" (регбі).

Серед олімпійських видів спорту найбільш активний розвиток показала стрільба з лука. Учасники виступали в міжнародних змаганнях зі стрільби "24 години" в Польщі, на чемпіонаті України (м. Суми) III особисте місце, на Кубку України (м. Львів), на Універсіаді України та Всеукраїнському турнірі "Різдяні зустрічі" (м. Київ), де посіли III командне місце. За підготовку спортсменів вищої категорії в стрільбі з лука викладач кафедри спортивного вдосконалення Оксана Дьякова отримала звання "Заслужений тренер України зі стрільби з лука".

Здобутки мають представники академічного веслування – 3-тє місце в Кубку України (м. Дніпропетровськ, 3–5 травня 2015 р.), 2-ге місце в 7-й літній Універсіаді України (м. Дніпропетровськ, 7 травня 2015 р.).

Ставали призерами та переможцями всеукраїнських та міських змагань збірні команди з баскетболу, волейболу, тріатлону, спортивного орієнтування, регбі.

Традиційно проводилась Спартакіада НТУУ "КПІ". Зростає популярність шахів.

Громадське формування з охорони громадського порядку (ГФ ОГП)

Департамент координує роботу ГФ ОГП, діяльність якого спрямована на забезпечення правопорядку на території університету, в навчальних корпусах та гуртожитках. Членами ГФ ОГП є 660 студентів і співробітників університету. Вони проводять роботу з профілактики та попередження правопорушень у навчальних корпусах, гуртожитках і на території університету, забезпечують перепускний режим у гуртожитках, здійснюють внутрішньо-об'єктові патрулювання.

Протягом 2015 р. відбулося незначне зростання кількості правопорушень на території університету, таких як викрадення та пошкодження майна, вчинення неправомірних та протиправних дій. Порівняно з попередніми двома роками зросла кількість правопорушень серед студентів. У департаменті було опрацьовано 93 справи грубих правопорушень, з яких 83 випадки – вживання алкогольних напоїв у гуртожитках. Порівняно з 2008, 2010, 2011 рр. значно зменшилась кількість таких правопорушень, як бійки, кримінальні злочини, вживання наркотичних речовин.

З метою підвищення рівня безпеки університету на базі ГФ ОГП створено ІТ відділ відеоспостереження. На сьогодні встановлено та ефективно працюють 40 камер відеоспостереження. У 2016 р. заплановано встановити ще 30 таких камер та провести розширення матеріальної та технічної частини відділу ІТ та відеоспостереження.

Для ГФ ОГП придбано 24 комплекти сучасних радіостанцій.

Інформаційний простір

Інформаційному простору в університеті завжди приділялась велика увага. Так, у функціональному підпорядкуванні департаменту працюють газета "Київський політехнік", прес-центр та відділ забезпечення інформаційної діяльності – Масмедійний центр, який забезпечує роботу "Вежі КПП", Радіо КПП та КПП TV.

Газета "Київський політехнік" відома багатьом поколінням КППшників своїми непересічними публікаціями.

Радіо КПП – студентський проект, який у 2015 був реорганізований з метою розширення та покращення якості мовлення.

КПП TV – студентський медійний проект, метою якого є наближення студентської молоді до подій та життя в університеті. Наразі в ефір виходять сюжети та репортажі про життя КПП, прямі включення з місця важливих подій, авторські програми.

На завершення від імені всього департаменту хочу висловити подяку за плідну співпрацю ректорату, колегам з інших департаментів та структурних підрозділів університету, а також студентському активу. Особливу вдячність висловлюємо заступникам директорів інститутів та деканів факультетів з навчально-виховної роботи.

Тільки разом ми зможемо подолати будь-які виклики та досягти найкращих результатів у підготовці високоморальних, високоосвічених та висококваліфікованих фахівців.